

Az Újság

MAGYAR KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

Főszerkesztő Pétery Lajos ügyvéd.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Toldi Miklós-tér 15.

Felelős szerkesztő és kiadó: Gaál Sándor.
Előfizetés egy hónapra helyben 1.20 Pengő, vidékre 2.— Pengő

Nagy megnyugvásomra szolgál, hogy Romániában német tanácsapátok vannak — mondotta gróf Teleky Pál miniszterelnök a Magyar Élet Pártjának tegnapi esti értekezletén

Budapestről jelentik: A képviselőház, a karácsonyi szünet után tegnap délelőtt tartotta első formális ülését. Gróf Teleky Pál miniszterelnök két törvényjavaslatot nyújtott be és pedig: I. Magyarországnak a háromhalmi egyezményhez való csatlakozásáról és II. Magyarország és Jugoszlávia baráti szerződésének becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatát. A Magyar Élet Pártja tegnap este ülést tartott, amelyen megjelent gróf Teleky Pál miniszterelnök, Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter, Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter, dr. Radocsay László igazságügyminiszter, Laky Dezső népelemzési miniszter, báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter, Tasnády-Nagy András, a képviselőház elnöke, több államtitkár, pártvezér és főispán.

Az értekezletet Lukács Béla elnök nyitotta meg. Majd báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter emelkedett szólásra. Hangoztatta, hogy életének tekintélyes részét a román megszállás alatt kisebbségi sorsban töltötte. A munka szeretét hozta magával. Előde javaslatát magáévá teszi. Előszörban a kisgazdák érdekeit akarja támo-

gatni. A házhelyek juttatását is fontos problémának tartja. A nemzeti termelés érdekében nagy összefogásra van szükség — hangoztatta beszéde végén.

Gróf Teleky Pál miniszterelnök megemlékezett arról a két törvényjavaslatról, amelyet tegnap délelőtt a képviselőházban nyújtott be a betegen fekvő gróf Csáky István külügyminiszter helyett. Hangoztatta, hogy a magyar külpolitikai vezetés változatlan. Szoros barátság fűzi úgy a tengelyhatalmakhoz, mint Jugoszláviához. Ami a román kérdést illeti — mondotta a miniszterelnök — nagy megnyugvásomra szolgál, hogy Romániában német csapatok vannak. Különböző állítások hangzanak el Bartha Károly honvédelmi miniszter németországi útjával kapcsolatban. Ezeket a híreket sem nem állítom, sem nem cáfolom, mert nevetségeseknek tartom. A honvédelmi miniszter már régebben meg akarta tenni ezt az utat, de ebben a körülmények mindig megakadályozták. Minden csodavárástól függetlenül munkálkodnunk kell. Ezután a képviselőház munkaprogramjáról és a belpolitika különböző kérdéséről beszélt.

Négy éve, hogy létrejött a bolgár-jugoszláv örök baráti szerződés

Belgrádból jelentik: Az 1937-ben megkötött jugoszláv—bolgár örök baráti szerződésnek most van negyedik évfordulója. Az évforduló alkalmával a baráti szerződés jelentőségét, úgy a

bolgár, mint a jugoszláv miniszterelnök tegnap méltatta, kiemelve, hogy a szerződés a két nemzet békés fejlődését, haladását és sikerét biztosítja.

A romániai helyzet a forradalmi átalakulás utórezgésének tekintendő

Romániából még mindig zavaros és ellentmondó hírek érkeznek. A felkelő vasgárdisták vezére Zelea Codreanu édesapja. Több helyen fegyveres összetűzésre került a sor a katonaság és a légionisták között. Antonescu miniszterelnök katonai diktatúrával akar rendet teremteni. A német felfogás sze-

rínt a romániai helyzet a forradalmi átalakulás utórezgésének tekintendő. Egyébként a miniszterelnök felhívást intézett a vasgárdistákhoz, amelyben felszólítja őket, hogy valamennyien térjenek vissza munkahelyeikre, mert a rendfenntartást a katonaság minden körülmények között biztosítja.

Rövidesen megkezdik a Nagyszalonta és Sarkad közötti országot kijavítását

Budapestről jelentik: A kormány másfél millió pengőt irányzott elő a járhatatlan biharmegyei utak kijavítására. Rövidesen megkezdik a Nagyváradi és Érmihályfalva, továbbá a Nagyszalonta és Sarkad közötti országot kijavítását. Értesülésünk szerint, Nagyszalonta és Sarkad között 5 méter széles kőutat létesítenek. Ez a nagyszabású utjavítási munkálat egyben a munkanélküliség leküzdését is célozza.

Tanácsadó nagytanácsot alakít Petain marsall

Vichyből jelentik: A francia kormány kibővíti tanácsadói, nagytanácsot, amelynek közel 200 tagja lesz. Csak rendkívüli ügyekben hívják össze a tanácsadó nagytanácsot.

Tűz a városháza udvarán

Tegnap délután a város egészségügyi hivatala Sas Imre, Báthori ucca 9 szám alatti lakos ruháját fertőtlenítette. Fertőtlenítés közben a ruha lángot fogott. A tűzoltóság ottolta el a tüzet. Sas Imrét érzékenyen érinti ruhájának elégése. Értesülésünk szerint kára megtérül.

Több városi tisztviselőt véglegesített állásában a polgármester

Mint értesülünk, dr. Hadady Imre polgármester véglegesítette állásában: Buhala Mária, Vlacsil Sárka, Wagner Ferencné, Tóth Andrásné tisztviselőket és Bereczky Ferenc városgazdát, akik ma délelőtt már le is tették hivatali esküjüket.

Véglegesítette még a polgármester állásában Nagy Lajost, Nagy Árpádot, Gulyás Károlyt, özv. Rédlyi Andrásné, Bakó Jolánt, Kovács Jolánt, Haragos Zsuzsannát, Somogyi Lászlót, mint tisztviselőket, Vigh István, Dézsi Géza, Patócs József és Pap Lajos végrehajtókat, Balogh Sándor, Torma József, Erdei Mihály tűzoltókat, Szatmári Lajost, mint toronyőrt, továbbá Magyar István, Seres Mihály, Varga István és Gyulai István kézbesítőket, illetve irodaszolgákat.

Figyelmeztetés

Mindazok, akiknek a Román Postatakarékpénztárral szemben követelésük van, vagy a régi magyar postatakarékpénztári követelésük még nem nyert kiegyenlítést, saját érdekében legkésőbb január 31-ig jelentkezzenek a nagyszalontai postahivatalnál összeírás végett.

Kikről nevezték el a szalontai uccákat?

Kálvin-ucca

Kálvin János (1509–1564) francia reformátor. Jogí tanulmányainak elvégzése után teológiai kérdésekkel kezdett foglalkozni és pedig a reformáció szellemében. Ferenc király előtt hangoztatott evangéliumi tanai miatt menekülnie kellett Párisból és Bazelbe ment, ahol befejezte Institutio religionis Christianae című művét, mely mint a ref. teológia legmesteribb dogmatikai műve, évszázadokon át megtartotta a magyar tekintélyt a ref. teol. irodalomban. Ez a munka a keresztényen vallás teljes rendszerét tartalmazza világos előadásban, arra a protestáns elvre alapítva, hogy a keresztény ember hitének és vallásos életének egyedüli zsinórmérték a szentírás. Nyomatott művein kívül, körülbelül 3000 prédikációja és értekezése maradt fenn kéziratban.

Lehel-ucca

Lehel vezér, a vezérek korának egyik legkiválóbb alakja a 930–955 közötti időkben. Ő volt a menekült Zalán ellen küldött sereg vezére. A bolgárokat adófizetésre kényszerítvén, segítségével bekalandozta a rácok földjét és meghódította Horvátországot. Ő volt Bulcsúval együtt az augsburgi ütközet vezére. A csata második napján fogságba estek mind a ketten és Henrik császár felakasztatta őket Regensburg kapuja előtt. Nemzeti hagyomány szerint Lehel csak azt a kegyet kérte a császártól, hogy még egyszer a kürtjébe fújhasson. Lehel szájához emelte a kürtöt, mellyel azonban hirtelen agyonütötte a császárt. »Eredj előttem a másvilágra — szólt — hogy ott az én szolgám légy.«

Lorántffy Zsuzsánna-ucca

Lorántffy Zsuzsánna (1600–1650) I. Rákóczi György erdélyi fejedelem felesége. Az uralkodásnak és a ropant uradalmak gazdasági vezetésének fáradságában híven osztozott férjével. Az áldottlelkű, vallásos, művelt nő különösen a sárospataki református kollégium felvirágoztatását hordta szíven. A tudósokat előszeretettel hívta meg asztalához és buzgón vett részt hittani vitákban. A sárospatakin kívül hathatós támogatásban részesítette a debreceni, nagyvárad, kolozsvári és gyulafehérvári ref. főiskolákat is. Lorántffy Zsuzsánna különös szervező képességének adta tanuságát férjének felsőmagyarországi hadjáratában. Ő fogadta a csapatokat, azokat férje után küldte, a várak felügyeletéről, a foglyok ellátásáról, a hadak pontos fizetéséről ő gondoskodott.

Szombaton, vasárnap a legszebb magyar film Mórlicz Zsigmond regénye után **Légy jó mindhalálig** a Hungária-mozgóban.

Pártolja

lapunk hirdetőit!

Hadizsákmány a tengeren

Berlin. Még mindig tartja magát az a számítás, amely szerint a Németbirodalomnak a jelenlegi háború semmi pénzébe nem került. Az eddigi hadizsákmány, amely egyes államok lelkiismeretlen kormányainak oktalán, de rövid ideig tartó ellenállása miatt jutott német kézre, akkora, hogy évekig fedezi a háborús Németország nyersanyagszükségletét.

Hozzájárul ehhez a németek által életbe léptetett blokád munkásságának szinte elképzelhető eredménye. A „Hamburger Prisenhof”, magyarul a hamburgi zsákmánybizottság napnap után hozza ítéleteit olyan hajórakományok elkobzása dolgában, amelyeket semlegesek Angliának szantak, de amiket a fűge német hadihajók a nyílt tengeren elfogtak. A zsákmány között példátlanul érdekes tárgyak szerepelnek. Még decemberben öt svéd gözöst fogtak el, a Brita, Dabia, Balticia, Edda és Indus-t. Ezeket a következő „anyagok” voltak: réz, vas, érc, magnezit, aztán egy rakomány maszka, kétezer pár cipő, vaskályhák, hatszáz tonna ceruza, kilencezer darab kilincs, kétezer tonna ébenfa, hatszáz pár papagaj, ötezer villanykapcsoló, nyolcszáz tonna román bitumen, egy tonna női hajcsatt, kétszáz tonna bálnassir és rengeteg parketta, ausztráliai dohányzacskó és egyebek.

Egy-egy ilyen rakomány-pörben a hajótulajdonosok is képviseltetik magukat és a hajópapírok határozzák meg, elkobozhatók-e az áruk vagy sem? Miután azonban több semleges hajó hamis papírokkal mégis Angliának szállított: ma már aszerint ítélik a bizottság, melyik földrajzi fokon fogták el a hajót.

Két angol motorosjacht, a Lee II. és a Pelikaan német tulajdonba került, mert a német-holland háború kitörésekor ellenséges kikötőkben találták őket. De előfordulnak humoros esetek is a bizottság tárgyalótermében. Nemrég fogtak el német gyorsnaszádok Észak-Norvégia partjai előtt négy halászt, akik egy jégablán usztak, mert a jég összemorzsolta járóműveiket. A jégablán mindenféle élelmiszert és ruhát találtak a németek, mire az egész társaságot bevitték egyik német-norvég kikötőbe. A halászhajó ádáz harcot folytattak — néhány lélekmelegítőért és zsebóraért, amit a bizottság ki is adott nekik.

Egy angol kereskedő, aki nem akart tudomást venni arról, hogy háború van, saját jachtjával sétahajózáni ment a skót vizekre. Elfogták s az angol hetek óta harcol azon az alapon, hogy ő háborún kívül állónak tekinti magát. Erre még a német törvénykönyvekben sincs paragrafus s így valószínű, hogy a háború után az angol úr vissza is kapja a tulajdonát, de addig várnia kell valahol Németországban.

Egyébként a hamburgi zsákmánybizottság eddig több ezer ügyben hozott ítéletet és legalább egymillió négyszázezer tonna nyersanyaggal gazdagította a háborús Németországot. Ha majd megírják ennek az együttesnek a működési történetét, az erről szóló könyv, mint Berlinből írják, egyike lesz a világirodalom legérdekeltebb olvasni valójának.

Nagyszalonta

megyei város cím- és lakjegyzéke

Hézagpótló könyvecske jelenik meg a köznapokban lapunk kiadásában. Nagyszalonta cím- és lakjegyzéke, mely magában foglal mindent, amire szalontai vonatkozásban valakinek szüksége lehet. Az összes hivatalokat, intézményeket, minden egyes személyt, aki önálló foglalkozást űz, iparral, vagy kereskedéssel foglalkozik, tudnivalókat, melyekre minden polgárnak szüksége van. A könyvecske részletes ismertetésére még visszatérünk. Akinek foglalkozásával kapcsolatban valami speciális kívánsága volna, vagy mellette hirdetést is akar feladni, kiadóhivatalunk a délelőtti órákban szívesen áll rendelkezésére.

Felhívás

Felhívja a városi adóhivatal a háztulajdonosokat, hogy házadó bevallási kötelezettségüknek tegyenek eleget. Nyomtatványt a városi adóhivatalnál lehet kapni ívenként 6 fillérért.

Aki bevallási kötelezettségének nem tesz eleget, bírságolásnak teszi ki magát
Nagyszalonta, 1941 január 17.

Városi adóhivatal

Országos vásár Gyulán

Gyulán a kirakodóvásár holnap, 25-én lesz megtartva.

Kiadó a főtéren egy üzlethelyiség be rendezéssel együtt és egy szépen bútorozott különbejáratú kis szoba. Cím: T. Balogh Lajos könyvkereskedésében.

2-2

FERENC JÓZSEF KESERŰVÍZ

Felvesszük a Szovjettel a Sportérinkezést?

Hír szerint a magyar-szovjet gazdasági tárgyalások eredményes befejezése után tárgyalások indulnak meg a két ország között és utána a sport terén is felveszik az érintkezést és kapcsolatot. Elsőnek a labdarúgás, atletika és úszás lenne az a sportág, ahol megindul a két ország között a találkozás és versenyzés, de utána más sportág, így a tenisz, birkózás, ökölvívás és kerékpársport is felvenné a kapcsolatot. Ha sikerül a kapcsolat felvétele és állandósítása, nagy fejlődést biztosít mindkét országra nézve.

A Nagyvárad Agrár Tkp. R. T.

helybeli fiókja nagyobb mennyiségben

vásárol tölgy és akácfa rönköket

2.5 m. hosszúságban,
kb. 30. cm.-es átmérettel

Akinek eladó fája van, az jelentkezzen a Takarékpénztárnál

A Dalárda figyelmébe

Tekintettel arra, hogy közelebből két nyilvános szereplésünk lesz, kérem úgy a férfit, mint vegyeskari tagokat, hogy a ma esti próbán minden tag jelenjék meg pontosan.

K a r n a g y

Mult és jelen

A multban tanácsosokat, a jelenben képviselő testületi tagokat neveznek ki városunk élére. A különbség csak ennyi. Igaz, hogy a „csak” szócska ezeréves európaiságot, tehát a kultura és haladás vezetését jelenti. A multban minden esetben időszerű, tehát alkalmi személyek kerültek az élre, ma az államhatalom korszerű, tehát született tehetségeket igyekeznek a megfelelő helyekre állítani. Nekünk, akik kívülről és alulról nézzük az eseményeket, a mult és jelen közti nagy különbség dacára sem lehet más kötelességünk, mint ami a multban volt. Tudomásul vesszük a vezetőség kinevezését, hozzáfűzzük a boldogító remények minden elképzelhető sugarát, megfürösztjük magunkat a szivárványszínek csalóka játékában s várjuk a csodatevő erők reális, kézzel fogható megnyilvánulását. Nem lehet jogunk kételkedni abban, hogy e város vezetésére felülről kinevezett képviselő testületi tagok bármelyike ne képviselné a közigazgatás bölcsességéből reá háramló nagy képességeket, de mert a jelen minden esetben, — különösen most — a mult hídját jelenti, nem hagyhatjuk egyetlen megjegyzés nélkül városunk jelenlegi vezetőségéhez fűződő érzelmeinket. Városunk mai vezetőségének egy meglehetősen százaléka vezető szerepet játszott a multban, amikor községünket naggyá, «várossá» emelte, de azt játszott akkor is, amikor azt semmivé, kifosztottá tették. Hogy ez megtörténhetett, nem egészen az ő érdemtelenységük, mivel a balkáni erők olyan ható sugarába kerültek, melyből kiszabadulni nem könnyen lehetett. Akkor «jobbról» hajtottak, «balra» előztek. Most megfordítva van. Akkor bizonyos ügyek megszavazásánál többséget jelenthettek, most kisebbségben maradhatnak. És ez a bizonyos különbség, mely megnyugtatólag hat a mai képviselő testület kinevezésénél azokra a szürke, vezetésre nem hivatott városi polgárookra, akik ha cselekvő módon nem is, de szenvedő formában annál inkább részt fognak venni eléggé romokban heverő városunk talpraállításában. Ez a megjegyzés, mely az új élet küszöbén a mult rossz szellemének egyes fázisait kénytelen fellebbenteni, hogy azok soha többé vissza ne térjenek, nem hathat zavarólag sem a képviselő testület nagyra becsült tagjaira, sem annak új életet teremtő működésére, akkor, amikor a tárgyilagosság szemüvegén keresztül, de a közvélemény keresztmetszetét is figyelembe véve, magyar szívünk őszinte nyíltságával kívánjuk és elvárjuk, hogy a most megalakult első magyar képviselő testület működését minden megnyilvánulásában az egyenes magyar akarat, a viszonylagosság elvének mindentéren való szem előtt tartása s az aktivitás rugékonysága fogja áthatni.

Ha így lesz, a mult nem fog visszajáró lélek lenni, mert mint a multban mindig, a jövőben egyszer sem fogunk csalódni.

b.-r.

Divatos turbánok, sapkák

Legujabb előnyomdai minták érkeztek

Rubinné

Minerva áruházába

Egy háló és nappaliba való butor olcsón eladó

A Sternthal-féle kastély,

a körülötte fekvő 20 hold szőlővel, kerttel és szántófölddel együtt eladó. Értekezni lehet PÉTERY Lajos ügyvéd irodájában. Ugyanott különféle házak, szőlők és szántóföldek eladók.

Hegedüs Lajos Futura bizományoshoz Horthy Miklós-ut 16. elsőosztályu nyírségi burgonya érkezett. Nagyban és kicsinyben kapható. U. o. lucernaszéna, sarjuszéna, etetni való kóró és szalma is kapható. 1-2

Gömbös Gyula-ut 82. sz. ház kiadó. U. o. 25 mázsa lucernaszéna, egy jó karban levő sparhet eladó. 1-2

Hálózati három plusz egy lámpás rádió olcsón eladó. Horthy Miklós ut 8.

A m. kir. pénzügyőrség

az érdekeltek tudomására hozza, hogy a m. kir. Pénzügyminisztérium a bor és gyümölcstermelők részére módot nyújtott arra, hogy sajáttermésükből származó nyersanyagokból pálinkát főzhessenek. Minden termelő a saját háztartásában elfogyasztásra kerülő pálinka, de legfeljebb 10. Hl. fok (20 liter 50 százalékos) után hektoliterfokonként 1.80 P., azaz egy-pengő és 80 fillért mint egyedárusági árkülömbözetet fizet. Az ezen felüli mennyiség után Hl.-fokonként 5.01. P. árkülömbözet fizetendő.

Felhívjuk a szőlő és gyümölcstermelők közül azokat, akik pálinkát akarnak főzni, illetve főzetni, hogy ebbeli szándékukat a rendelkezésre álló nyersanyag mennyiségének feltüntetése mellett szóban, vagy írásban megelőző Vass Sándor nagyszalontai lakos pálinka főzdéjében saját érdekükben jelentsék be, mert a pálinka főzés f. évi március hó 1-ig befejezést kell, hogy nyerjen.

II.

Felhívja a m. kir. pénzügyőrség az összes kereskedőket és dohányárusokat, hogy az utóbbi időben több esetben, tiltott módon került gyufa forgalomba. Ennélfogva az érdekeltek kereskedők a jövőben gyufa szükségletüket csak nagykereskedőktől szerezzék be, úgy, hogy a készletükben levő gyufamennyiséget számlával is igazolni tudják.

Román gyufa f. évi június hó 30-áig beszerezhető és árusítható.

Szombaton, vasárnap a legszebb magyar film Mórincz Zsigmond regénye után **Légy jó mindhalálig** a Hungária-mozgóban.

M. kir. rendőrség nagyszalontai kapitánysága.

228/1941. szám.

Tárgy: A város és nyilvános helyek csendjének biztosítása.

RENDELET

A 39820/1921. M. E. számú rendelet 38. §-ában biztosított jogkörömben az utcák és nyilvános helyek csendjének biztosítása érdekében a következőket rendelem el:

1. §:

Amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá esik, kihágást követ el és e rendelet alapján 100 pengőig terjedő pénzbüntetéssel büntethető az

a.) aki a város belterületén, továbbá nyilvános és szórakozó helyeken a csendet kiabálás, dalolás, kurjongatás, füttyölés, dörömbölés, vagy más módon zavarja.

2. §.

A rendelet első szakaszába ütköző kihágások felett elsőfokon a m. kir. rendőrség nagyszalontai kapitányságának vezetője, vagy helyette a m. kir. belügyminiszter által r. b. biráskodással megbízott tisztviselő, másodfokon a m. kir. rendőrség vidéki főkapitánya, harmadfokon pedig a m. kir. belügyminiszter biráskodik.

3. §.

Ez a rendelet a kihirdetést követő 24 óra elteltével lép életbe és kifejezett megújítás nélkül 1942 évi december hó 31.-ig érvényes.

Nagyszalonta, 1941. január 22.

A kapitányság vezetője:

Dr SZÉKELY MIKLÓS
m. kir. rendőrkapitány,

* Eladó egy jó hármas szuszik. Kisfaludy-utca 27.

Szombaton, vasárnap a legszebb magyar film Mórincz Zsigmond regénye után **Légy jó mindhalálig** a Hungária-mozgóban.

LOBOGÓZZUK FEL VASÁRNAP HÁZAINKAT

A város képviselőtestületét vasárnap iktatják be ünnepélyes keretek között. Mint értesülünk, Hajdunánásról nagyszámú küldöttség érkezik Szalontára, hogy dr Hadady Imre polgármesterünk iránt érzeti rokonszenvét ezzel is kifejezésre juttassa. Polgármesterünk ugyanis Hajdunánáson volt városi tanácsnok. Szalontára érkezik dr. Nadányi János alispán is több vármegyei tisztviselő társaságában. A város kéri a lakosságot, hogy a képviselőtestület beiktatásának napján mindenki lobogózza fel a házát, hogy ünnepi díszet öltözzön a város.

A bankettre eddig 150 jelentkezés történt.

Jámbor Lajos tánciskolájában

vasárnap este fél 8 órai kezdettel

nagy kolon-est.

Hirdetmény

Felhívjuk azon lótulajdonosokat, akik a román hadseregtől visszaadott, vagy Romániából visszatért lovak vannak, hogy lovaikat vörvizgálatra folyó hó 25-én szombaton a vásártérre állítsák elő és pedig a városiak 8 órára, a tanyasiak 11 órára.

Akik lovaikat elő nem vezetik, szigorúan meg lesznek büntetve.

Polgármesteri hivatal.

Értesítés!

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy **hentes- és mészáros üzletemet** szombaton reggel **újbol megnyitom**. További szíves pártfogást kérek. Tisztelettel: **Szántó Sándor** hentes- és mészáros Bethlen-utca 20.

Felhívás

Felhívom mindazokat, kiknek birtokában bárminemű erőtakarmány van, hogy a bejelentési űrlapok átvételére és bejelentésére 2 napon belül jelentkezzenek az élelmezési ügyosztálynál.

Akik készletüket ezen idő alatt be nem jelentik, azok amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követnek el és 2 hónapig terjedő elzárással büntethetők.

SOMOGYI LÁSZLÓ
élelmezésügyi előadó.

Értesítés!

Értesítem a Nagyszalontai és vidéke szőlősgazdáit, hogy a

pálinka főzés

rövidesen kezdetét veszi nálam. Ezért felhívom a gazdákat, hogy összeírás végett 3 napon belül jelentkezni szíveskedjenek lakásomon Hitler Adolf-ut 26.

VASS SÁNDOR

Eladó 20000 darab elsőosztályu téglák. Jókai-utca 51.

Eladó egy alig használt Zefir kályha és egy rádió. Bathányi-utca 71.

Hogyan vásárolta dr Jacob János biharmegyei vagyona, amelynek egy kis töredékét, az élesdi erdőt Nagyszalonta városának horribilis áron adta el?

Mindanyiunk előtt ismeretes az az erdővétel, mely Nagyszalonta városa és dr Jacob János között jött létre és amire azt mondotta Fráter Emil volt orsz. képviselő egy nyílt tanácsülésen: Ez az erdővétel volt a világon aránylag a legnagyobb panama. Dr Jacob János nagyjértékű vagyona a föld-kisajátítások útján szerezte és erről érdekes portrét fest a Nagyváradon megjelent „Napló” 1923. március 6-iki lapszámában Lascu Péter gör. kel. lelkész nyílttere, amely következőképpen hangzik:

NYILTÉR.

E rovat alatt közlötték nem vállal felelősséget a szerk.)

Az élesdi birtok kisajátítási panama.

Válasz dr Jacob János nyilatkozatára az élesdi ingatlanvásárlások ügyében.

Jacob ur!

Dacára annak, hogy a napilapok, melyek az ön élesdi ingatlanvásárlásával foglalkoztak, adatokkal bizonyították állításaik igaz voltát, Ön megjelent nyilatkozatában rágalmozó, valótlan és hazug híreknek nevezi az ott leírtakat. Sorai arra készítetnek, hogy mint aki teljesen önzetlenül a becsapott falusiak megvédését tűztem ki célomul — ami nem is a legkönnyebb feladat — az alábbiakban mutassak rá a való helyzetre.

Magára a vásárra nem térek ki, mert már mindenki tudja a távollevő Bethlen gróftól megvásárolt 10.542 hold föld történetét. Egy pár pontban fogom előadni mondanivalómat, azután ítéljen mindenki a legjobb belátása szerint.

1. Egy szokatlan „véletlen” folytán Ön az ingatlant 1922. évben, augusztus hó 23-án kitűzött, de elhalasztott kisajátítás után következő napon vette meg. Ugyancsak egy szokatlan „véletlen” az is, hogy a kisajátító bizottságban önnek egy testvére: Samuil Jacob is részt vett. A legszokatlanabb „véletlen” pedig az, hogy az ön kedves testvérenek éppen aznap fájt meg a gyomra, amikor a kisajátítást kellett volna megtartani, aminek következménye az volt, hogy a kisajátítás elmaradt, létrejött azonban a vásár ön és gróf Bethlen közt.

2. Törvények és rendeletek szabályozták, hogy a földművelő parasztnép csak foglalkozásának külön bizonyítása mellett és csak 10 holdig vásárolhasson földet. Ennek dacára Ön két nagy birtokot vásárolhatott: Élesden 10.504 hold földet és Fekete-Bátoron 300 hold földet, mindkét helyen történelmi jelentőségű kastélyokkal.

3. Az az állítás, hogy a Jacob-család ingatlanjait 1877-ben kisajátították, egyáltalában nem ad jogcímet arra, hogy Ön most az agrártörvényt kinullázza, a falusiakat becsapja. Az Ön őseinek privilégiumaira vonatkozólag pedig tudtunkkal az agrártörvény mit sem mond, sőt az élesdi kastélyban található történelmi becsü műkincsek közül egy sem bizonyít e családi privilégiumok mellett.

4. A Bátor község határában levő több ezer holdas ingatlan amelyet Ön természetesen szintén megvett, ugyancsak az ősapjainak kisajátított vagyona volt? Ennek természetes következménye az volna, hogy Biharban csak Önnek vannak ősei.

5. Nem lehetett elégedetlen Nagy-Romániával sem, mert millióit, melyekkel az ingatlanokat vásárolta, nem a monarchia idejében szerezte, annál kevésbé örökölte őseitől. Oly jó üzleteket pedig, melyeken könnyű uton milliókat lehet vásárolni, Ön igazán nálunk csinálhat. (Lásd Élesd, Fekete-Bátor, Mezőtelegd, stb. ingatlanvásárlásokat.)

6. Ön 240 leuért vásárolta az ingatlan

holdját, mindannak dacára keresztül vitte, hogy az agrárbizottság 3464 leus kisajátítási egységárban adja tovább a falusiaknak. Természetes tehát, hogy Ön falubelieit ideálisan szereti. Összevissza pár milliót nyer rajtuk, de az Ön önzetlen szeretetét még jobban evidenssé teszi.

7. Érvényben levő törvényeink rendelkezéseinek értelmében a vásárló mindenben ki van téve az eladó kisajátítási esélyeinek. A jelen esetben az idegen gróf Bethlen birtoka mind kisajátítandó lett volna, még ha Ön megvette is. Miért nem tartották be a törvény rendelkezéseit önnel szemben?

8. Hogyan magyarázza meg m agának Ön — ha nem úgy, mint mi tudjuk — hogy ugyanannak a földnek a kisajátítási árát, melyet Ön előbb egy hónappal 240 leuért vásárolt, 3464 leuban állapította meg a kisajátító bizottság? És azt, hogy Ön azt a földet, ami nem lett kisajátítva, s amit ugyancsak 240 leuért veti, 10.000 leuért adja holdanként a népnek.

9. Hogy nem „légből kapott mende-monda” a napilapok állításai azt az alábbi táblázat igazolja.

Aleisd — Élesden kisajátítottak: 171 hold szántót á 3464 leuért összesen 592.344 leuért, 8 hold kaszálót á 3000 leuért összesen 24.000 leuért, 52 hold legelőt és á 1500 leuért összesen 78.000 leuért, 111 hold erdőt á 250 leuért összesen 27.000 leuért, 342 hold földet kisajátítottak 712.094 leuért.

Tinaudon kisajátítottak: 1 hold szántót á 550 leuért, összesen 550 leuért, 33 hold legelőt á 130 leuért, összesen 4290 leuért, 396 hold erdőt á 250 leuért, összesen 99.000 leuért, 430 hold földet kisajátítottak 103.840 leuért.

Pestisen kisajátítottak: 415 hold szántót á 1435 leuért, összesen 196.355 leuért, 102 hold kaszálót á 1437 leuért, összesen 146.574 leuért, 54 hold legelőt á 332.50 leuért, összesen 17955 leuért, 1100 hold erdőt á 378 leuért, összesen 115.800 leuért, 1661 hold földet kisajátítottak 1.766.684 leuért. Összesen tehát 3 községben kisajátítottak 2343 hold földet 1.991.218 leuért. Beláthatja tehát Jacob ur, hogy ha ehhez a kisajátítási összeghez hozzászámítjuk azt az 500.000 leut, amit az élesdi 6 holdas beltelekért kapott és azt a 40.000 leut, amit egy másik beltelekért kapott és hozzávesszük, amit még közben eladott: 40 hold szántót á 11.500 leuért holdját, összesen 460.000 leuért és 23 hold legelőt á 6000 leuért holdját, összesen 130.000 leuért, akkor ön beinkasszált 2412 hold földért 3.130.618 leut, holott ön az egész birtokot, amely áll 10.504 hold földből, 2.750.000 leuért vette meg, Megmaradt tehát önnek tiszta haszonként, nem amint ön kijelentette 72 hold, hanem 8092 hold föld, egy kastély berendezéssel, parkkal, négy malom, több beltelek, csak úgy isteni gondviselés folytán és azáltal, hogy az agrárreform előadója volt. És mindezek mellett, hogyha 3.130.618 leuból amit beinkasszált levonjuk a birtok árát, vagyis 2.750.000, úgy önnek a szép kastély mellett és 8092 hold föld, 4 malom, több beltelek mellett megmaradt még 380.000 lei csak úgy ni zsebpénznek. Hogy ha pedig értékesíteni akarja a megmaradt birtokrészt, úgy akkor Ön 15—20 millió leu boldog tulajdonosa.

És most kérdem önt Jacob ur, saját szavaival élve, ön volt az, aki a „Nagyvárad Napló” mnkatársa előtt a következő kijelentést tette: „Mindenkinek aki engem ismer (vagyis önt) tudja, hogy az agrárreform körül semmi olyan ténykedést nem folytattam, amely a törvény rendelkezésével és szellemével ellentétes.” Ezen kijelentése felett ítéljen a közvélemény.

Ezen kijelentése felett ítéljen a közvélemény.

Es a végén Jacob ur azt a kijelentést tette volna, hogy én öntől és Mateescutól 80—80.000 leut kértem volna, azzal, hogy az összeg lefizetése esetén a felebbezéstől elállok.

Kijelentem, hogy ezen állítása valótlan, ami kiderül onnan is, hogy nemcsak én felebbeztem, illetve kértem a revíziót, hanem Élesd, Pestis községek, valamint Pestis községhez tartozó Bethlen-telep igényjogosultjainak a delegátusai is kérték. Tehát 80—80.000 leies kérelmem neveltséges szinten tűnik fel még valóság esetén is, mert a felebbezést, illetve a revíziót a törvény által erre jogosultak adták be, miáltal az én revíziókérésem tárgytalanná vált és visszavonása esetén sem szűnt volna meg az eljárás. Az állítás érdemét illetőleg kijelentem, hogy minden száva merő hazugság és rágalom, miután azonban dr Jacob János közsismert diplomácia furfangjainak egyikével élve, kijelentését nem saját aláírásával tette meg, hanem egy sugalmazott interjú során, ami szorultság esetén le is tagadható és miután nekem nem érdekem egy közérdekelt szolgálat, de félrevezetett újságírók törvény elé hurcolják, ezúton felhívom önt dr Jacob János ur! hogy 8 napon belül nyilatkozzon a „Nagyvárad Napló” hasábjain, hogy fenntartja-e azon állítását, hogy én öntől és Mateescutól 80—80.000 leut kértem volna. A nyilatkozat elmaradását olybá tekintem, mintha az interjú valóságot mondott volna. Ez esetben tudni fogom kötelességemet.

Ezen kijelentésével kapcsolatban ajánlom önnek Jacob ur, hogy inkább a többi napilapokban megjelent cikkek ellen érdemben védekezett volna, ahelyett, hogy rágalom szelmakkal Don Kisott módjára dobálódzott.

A legpikánsabb részlete pedig az ön birtokvételének Jacob ur az, hogy ön még ma sem teljesjogu tulajdonosa a birtoknak és hogy ön az előleg kivül csak annyit fizetett a vételárban, amennyit a paraszttól az eladott parcellákért beszedett. Ez jellemzi legjobban az ön vételének a célját.

Jelentsé ki most már a legtisztább lelkiismeretere (ha még rendelkezik ilyennel), hogy azok-e a lelkiismeretlen rágalmozók és hazudozók, akik a becsapott népnek pártját fogják, vagy azok, akik ezeket a szegényteljes üzleteket megkötötték?

Én is úgy fejezem be a szavaimat, mint ön: „Ez az igazság”. A különbség talán csak az, hogy én az elmondottakat nyugodtan bizom a közvélemény ellenőrzésére.

Amennyiben a közvélemény tájékoztatására egyéb adatokat is nyújthatok, annak idején meg fogom tenni.

Astileu, la 30 Martie 1923.

LASCU PÉTER,
gör. kel. román-lelkész.

Liszt-, hus- és bor-raktárkönyvek, valamint kereskedőknek könyvvezetéshez szükséges beíró- és pénztárkönyvek kaphatók

T. Balogh Lajos

könyv- és papirkereskedésében

Szakszerű töltőtoll javítás!

Pártolja a jóminőségű divatos és tartós magyar és székely szöveget!

Orbán Károly

Toldi-uca 6.

„Világító író toll”

Egy fővárosi lapból olvastuk a következő rövid közleményt: Drahos János budapesti születésű nyugdíjas nyomdász, aki szentesi lakos, feltalálta a „világító töltőtollat”. Szabadalmaztatás végett felküldte már Budapestre és levelezésben áll több gyárossal. A korszakalkotó szabadalmat az összes emberiség — az elemítől kezdve az íróig — minden nagyobb világosságot megtakarító segédeszközként használhatja.